

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

Μέθοδοι Γεωργοοικονομικής & Κοινωνιολογικής Έρευνας

Ενότητα 4:

Η Δειγματοληπτική έρευνα
(2/2) 2ΔΩ

Διδάσκοντες: Χ. Κασίμης- Ελ. Νέλλας

Τμήμα: Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Μαθησιακοί στόχοι

- Η εκμάθηση τόσο των θεωρητικών όσο και των μεθοδολογικών προσεγγίσεων για την εκπόνηση της κοινωνικο-οικονομικής έρευνας στον αγροτικό χώρο και την σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης.
- Η κατάρτιση με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία που, αφενός θα βοηθήσουν στην κατανόηση και εξήγηση των κοινωνικοοικονομικών φαινομένων και αφετέρου θα εντάξουν την ερμηνεία αυτών των φαινομένων μέσα στο σύγχρονο (ιστορικό, οικονομικό και κοινωνικό) πλαίσιο λειτουργίας τους.

Λέξεις κλειδιά

- Βασική – Εφαρμοσμένη έρευνα
- Ποσοτικές – Ποιοτικές μέθοδοι
- Ερωτηματολόγιο
- Συνέντευξη
- Συμμετοχική Παρατήρηση
- Συγγραφή Ερευνητικής Έκθεσης

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 1/17

- Η **απλή τυχαία δειγματοληψία** σύμφωνα με την οποία κάθε μονάδα του πληθυσμού έχει την ίδια πιθανότητα να επιλεγθεί στο δείγμα
  - Σε κάθε κλήρωση η πιθανότητα επιλογής είναι ίδια για όλες τις μονάδες

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 2/17

- Σε κάθε μονάδα αποδίδεται ένας αριθμός και στη συνέχεια με τη χρήση ενός πίνακα τυχαίων αριθμών ο ερευνητής επιλέγει το σύνολο των μονάδων που χρειάζεται για να συμπληρώσει το δείγμα
- Όταν ο πληθυσμός είναι μικρός, η τυχαία δειγματοληψία είναι η ιδανική μέθοδος, ενώ όταν πρόκειται για μεγάλους πληθυσμούς τότε η εφαρμογή της συναντά προβλήματα

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 3/17

- Η **συστηματική δειγματοληψία** είναι παραλλαγή της τυχαίας δειγματοληψίας με εφαρμογή σε μεγαλύτερους πληθυσμούς
  - Όταν είναι γνωστό το μέγεθος του πληθυσμού, ο αριθμός αυτός διαιρείται με τον αριθμό των μονάδων του αντίστοιχου δείγματος (δειγματοληπτικό διάστημα) (π.χ. πληθυσμός 3000 και δείγμα 100 μονάδες, δειγματοληπτικό διάστημα 30)

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 4/17

- Η πρώτη μονάδα που θα επιλεγεί στον κατάλογο πρέπει να έχει αριθμό που εντάσσεται στο εύρος του δειγματοληπτικού διαστήματος (π.χ. 1-30), ενώ οι επόμενες μονάδες επιλέγονται κατά δειγματοληπτικά διαστήματα (π.χ. κάθε 30 μονάδες)

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 5/17

- Εάν οι μονάδες είναι κατανεμημένες τυχαία στον πίνακα, η συστηματική δειγματοληψία προσεγγίζει την απλή τυχαία μέθοδο, ενώ εάν οι μονάδες έχουν τοποθετηθεί με συγκεκριμένη σειρά, τότε αυτή μετατρέπεται σε δειγματοληψία κατά στρώματα

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 6/17

Η τεχνική της **δειγματοληψίας κατά στρώματα** εφαρμόζεται για δύο λόγους:

- είτε γιατί ο ερευνητής θέλει να αυξήσει την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος σε σχέση με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά (αναλογική στρωματοποίηση)

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 7/17

- είτε γιατί κάποιες ομάδες του πληθυσμού είναι πολύ μικρές και χρειάζεται να αυξηθεί το δείγμα για να υπάρξει αξιόπιστη ανάλυση (μη-αναλογική στρωματοποίηση)
  - Ο πληθυσμός υποδιαιρείται σε ομοιογενή υποσύνολα ή στρώματα, σύμφωνα με κάποιο κριτήριο (π.χ. φύλο, εθνικότητα, ηλικία, μόρφωση κτλ) και στη συνέχεια επιλέγεται τυχαίο δείγμα από κάθε στρώμα

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 8/17

- Το κριτήριο ή τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται αποτελούν προσδιοριστικές μεταβλητές, σημαντικές για το θέμα της έρευνας
- Στην περίπτωση που το δείγμα και ο πληθυσμός δεν συμπίπτουν όσον αφορά τις αναλογίες των υποσυνόλων, τότε πριν γενικευτούν τα αποτελέσματα της έρευνας στο σύνολο του πληθυσμού, σταθμίζονται λαμβάνοντας υπόψη την υπερκάλυψη ή την ανεπαρκή κάλυψη των υποσυνόλων στο δείγμα

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 9/17

- Όταν δεν υπάρχει λεπτομερής αποτύπωση του συνόλου των μονάδων του πληθυσμού, τότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί μια εναλλακτική μέθοδος τυχαίας δειγματοληψίας, η **μέθοδος κατά δεσμίδες/πολυσταδιακή τυχαία μέθοδος**

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 10/17

- Γίνεται πρώτα καταγραφή και αρίθμηση των γεωγραφικών διαμερισμάτων της περιοχής έρευνας και με τη μέθοδο της απλής τυχαίας δειγματοληψίας επιλέγεται δείγμα διαμερισμάτων
- Τα επιλεγμένα διαμερίσματα χωρίζονται σε μικρότερες γεωγραφικές εκτάσεις (οικοδ. τετράγωνα). Γίνεται καταγραφή και αρίθμηση των οικοδομικών τετραγώνων και επιλέγεται από κάθε διαμέρισμα δείγμα οικοδομικών τετραγώνων

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 11/17

- Καταγράφονται όλα τα νοικοκυριά στα επιλεγμένα οικοδομικά τετράγωνα και επιλέγεται δείγμα νοικοκυριών από κάθε τετράγωνο

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 12/17

- Οι συνεντευκτές ακολουθούν ορισμένες οδηγίες προκειμένου να προσδιορίσουν ποιος θα επιλεγθεί για την έρευνα στα νοικοκυριά
- Η πολυσταδιακή μέθοδος βασίζεται σε μονάδες γεωγραφικές και όχι άτομα, σε όλα τα στάδια εκτός του τελευταίου, επιλέγεται συγκεκριμένο άτομο από κάθε νοικοκυριό
- **Πλεονεκτήματα:** συγκριτικά χαμηλό κόστος, γεωγραφική συγκέντρωση μονάδων, αποτελεσματική μέθοδος

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 13/17

- Μια σημαντική επιλογή του ερευνητή είναι το **μέγεθος του δείγματος** που εξαρτάται από το διαθέσιμο κόστος, το βαθμό ακρίβειας που επιδιώκεται και των περιπτώσεων που πρέπει να περιλαμβάνονται στα υποσύνολα (υπολογίζεται το **δειγματοληπτικό σφάλμα** και το **επίπεδο εμπιστοσύνης στα αποτελέσματα**)

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 14/17

- Οι δειγματοληπτικές μέθοδοι που αναφέρθηκαν οδηγούν σε αντιπροσωπευτικό δείγμα του υπό έρευνα πληθυσμού και τα αποτελέσματα της έρευνας είναι γενικεύσιμα προς τον πληθυσμό
- Όταν υπάρχουν δυσκολίες διαμόρφωσης του δειγματοληπτικού πλαισίου του υπό έρευνα πληθυσμού τότε μπορούν να εφαρμοστούν κάποιες άλλες μέθοδοι:

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 15/17

- Η **μέθοδος του διαθέσιμου δείγματος** (*availability sampling*) επιλέγει άτομα που είναι διαθέσιμα για την έρευνα, άτομα που δέχονται να συμμετάσχουν
- Η **σκόπιμη δειγματοληψία** (*purposive sampling*) γίνεται όταν ο ερευνητής επιλέγει περιπτώσεις που θεωρεί ότι είναι χαρακτηριστικές, σχετικά με το θέμα που ερευνά (μπορεί να οδηγεί σε αξιόπιστα αποτελέσματα παρ' ότι δεν είναι αντιπροσωπευτική)

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 16/17

- Η **δειγματοληψία αναλογίας (quota sampling)** γίνεται όταν ο ερευνητής γνωρίζει τη σύνθεση του πληθυσμού σε μια σημαντική μεταβλητή αλλά δεν είναι δυνατόν να επιλέξει τυχαίο δείγμα (αναλογία πληθυσμού με βάση κάποια κριτήρια όπως φύλο, εκπαίδευση, που στηρίζεται σε απαντήσεις ατόμων που έχουν διάθεση να συμμετάσχουν στην έρευνα)

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας 17/17

- Επίσης χρησιμοποιείται η **δειγματοληψία χιονοστιβάδας (*snowball sampling*)**, στην ποιοτική έρευνα, όπου επιλέγονται στο πρώτο στάδιο άτομα με προκαθορισμένα χαρακτηριστικά και στη συνέχεια αυτά τα άτομα συστήνουν στον ερευνητή άλλα άτομα με τα ίδια χαρακτηριστικά (π.χ. χρήστες ναρκωτικών, δηλαδή έρευνα σε πληθυσμούς που είναι δύσκολο να εντοπιστούν)

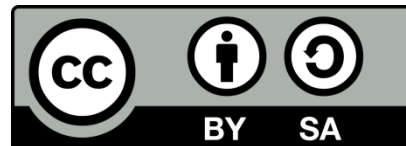
Βιβλιογραφία

- Babbie Earl (2011), *Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα*, Κριτική, Αθήνα
- Δαουτόπουλος Γ. , *Μεθοδολογία Κοινωνικών Ερευνών*, ΣΤ έκδοση, 2011
- Δαφέρμος Β. (2005), *Κοινωνική Στατιστική με το SPSS*, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, σελ. 289-309
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.), Ζάρναρη Όλγα κ.α.(1998), *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών*, Gutenberg – Γ. & Κ. Δαρδανός, Αθήνα
- Ιωσηφίδης Θ. (2008), *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Κυριαζή Νότα (1999), *Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
- Μπεχράκης Θ.Ε. (2010), *Στατιστική για τις επιστήμες του ανθρώπου και της κοινωνίας: Μέθοδοι και παραδείγματα*, Εκδοτικός Οίκος Α. Α. Λιβάνη, Αθήνα

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημείωμα Αναφοράς

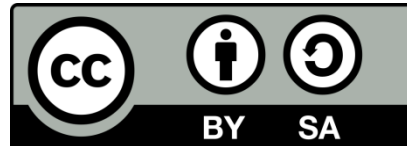
- Copyright Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 2014. Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, Χαράλαμπος Κασίμης, Ελευθέριος Νέλλας, «Μέθοδοι Γεωργοοικονομικής & Κοινωνιολογικής Έρευνας». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://mediasrv.aua.gr/eclass/courses/OCD AERD104/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων, π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Η άδεια αυτή ανήκει στις άδειες που ακολουθούν τις προδιαγραφές του Ορισμού Ανοικτής Γνώσης [2], είναι ανοικτό πολιτιστικό έργο [3] και για το λόγο αυτό αποτελεί ανοικτό περιεχόμενο [4].

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

[2] <http://opendefinition.org/okd/ellinika/>

[3] <http://freedomdefined.org/Definition/EI>

[4] <http://opendefinition.org/buttons/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.